

Nr 109.

Av herr Nilsson, Hjalmar, m. fl., om utredning rörande åtgärder för åstadkommande av en ökad hästavel.

I två likalydande motioner 1950 (I: 106 och II: 75) påtalades att hästaveln till följd av olika orsaker kommit in i en utpräglad lågkonjunktur och att åtgärder måtte vidtagas. Utskottet uttalade med anledning av motionen: »Med hänsyn till att vissa omständigheter tala för att en förbättring av det nuvarande läget kan väntas, synes det därför utskottet lämpligt att man ytterligare någon tid avvaktar utvecklingen, innan vidare åtgärder övervägas. Utskottet tager därvid fasta på departementschefens uttalande, att han har sin uppmärksamhet riktad på ifrågavarande förhållanden och är beredd att upptaga frågan till nytt övervägande, därest utvecklingen går i icke önskvärd riktning.»

Med ledning av föreliggande uppgifter från kreatursräkningarna kan det konstateras, att den väntade förbättringen icke inträffat. Siffrorna visa nämligen att en fortsatt nedgång av hästbeståndet är att vänta såvida icke motverkande åtgärder vidtagas. Antalet hästar uppgick under 1930-talet till i runt tal 600 000 stycken men vid kreatursräkningen den 1 juni 1948 till 497 000, samma tid 1949 till 465 000 och samma tid 1950 till 439 757. Som synes är det en fortgående minskning av hästbeståndet.

Hästbeståndet år 1950 var till övervägande del bestående av äldre hästar, vilket har till följd att avgången de närmaste åren kommer att bli osedvanligt stor. Antalet djur inom de olika åldersgrupperna var för hästar 3 år och äldre 401 234, unghästar 1—2 år 26 243 och föl 12 280. Hästar av ardenner- och nordsvensk ras torde uppgå till 385 000 stycken, vilken summa för närvarande minskar med ca 25 000 stycken årligen.

Lantbruksstyrelsen beräknar att en häststam på 350 000 stycken är tillräcklig i ett normalt läge. Med anledning av dels den ogynnsamma åldersfördelningen inom det nuvarande hästbeståndet och den därmed sammanhängande stora avgången, dels de alltför låga betäckningssiffrorna föreligger stor risk för att hästbeståndet mycket snart skall bli otillräckligt.

För åstadkommande av en tillfredsställande nyrekrytering vid en häststam på 350 000 djur erfordras ett tillskott av ca 25 000 föl per år. Det starkt minskade antalet betäckningar, framför allt år 1950, visar att åtgärder snarast måste vidtagas om icke häststammen skall minska betydligt. Antalet av kallblodiga hingstar betäckta ston var år 1946 40 000, 1948 32 000 men 1950 icke mera än 22 000. 1950 års betäckningssiffror svara mot en rekrytering av ett arbetshästbestånd på endast 150 000 hästar.

Hästbeståndets minskning är bekymmersam ur många synpunkter. Jordbrukets behov av arbetshästar kan inte ens i ett normalt läge tillfredsställas om den nuvarande lågkonjunkturen inom hästaveln kommer att fortsätta. Skulle motoriseringen av jordbruk och transportväsen utsättas för störningar, kan det lätt uppstå en mycket allvarlig brist på hästar. Vid en avspärrning, som ju måste medföra ett väsentligt ökat behov av hästar, har man både jordbrukets och arméns ökade behov att räkna med. Enligt vår mening bör en utredning om den nuvarande lågkonjunkturen för hästaveln och dess orsaker med det snaraste komma till stånd.

Med stöd av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t snarast ville låta verkställa utredning om vilka åtgärder som böra vidtagas för att söka åstadkomma en ökad hästavel.

Stockholm den 24 januari 1951.

Hjalmar Nilsson.

Torsten Isaksson.

Ebbe Ohlsson.

Carl Eskilsson.